

तुलसी चालीसा (Tulasi Chalisa)

॥ तुलसी चालीसा ॥

॥ दोहा ॥

जय जय तुलसी भगवती सत्यवती सुखदानी ।
नमो नमो हरि प्रेयसी श्री वृन्दा गुन खानी ॥

श्री हरि शीश बिरजिनी, देहु अमर वर अम्ब ।
जनहित हे वृन्दावनी अब न करहु विलम्ब ॥

॥ चौपाई ॥

धन्य धन्य श्री तुलसी माता ।
महिमा अगम सदा श्रुति गाता ॥

हरि के प्राणहु से तुम प्यारी ।
हरीहीं हेतु कीन्हो तप भारी ॥

जब प्रसन्न है दर्शन दीन्हो ।
तब कर जोरी विनय उस कीन्हो ॥

हे भगवन्त कन्त मम होहू ।
दीन जानी जनि छाडाहू छोहू ॥ ४ ॥

सुनी लक्ष्मी तुलसी की बानी ।
दीन्हो श्राप कध पर आनी ॥

उस अयोग्य वर मांगन हारी ।
होहू विटप तुम जड़ तनु धारी ॥

सुनी तुलसी हीं श्रप्यो तेहिं ठामा ।
करहु वास तुहू नीचन धामा ॥

दियो वचन हरि तब तत्काला ।
सुनहु सुमुखी जनि होहू बिहाला ॥ ८ ॥

समय पाई व्हौ रौ पाती तोरा ।
पुजिहौ आस वचन सत मोरा ॥

तब गोकुल मह गोप सुदामा ।
तासु भई तुलसी तू बामा ॥

कृष्ण रास लीला के माही ।
राधे शक्यो प्रेम लखी नाही ॥

दियो श्राप तुलसिह तत्काला ।
नर लोकही तुम जन्महु बाला ॥ १२ ॥

यो गोप वह दानव राजा ।
शङ्ख चुड नामक शिर ताजा ॥

तुलसी भई तासु की नारी ।
परम सती गुण रूप अगारी ॥

अस द्वै कल्प बीत जब गयऊ ।
कल्प तृतीय जन्म तब भयऊ ॥

वृन्दा नाम भयो तुलसी को ।

असुर जलन्धर नाम पति को ॥ १६ ॥

करि अति द्वन्द अतुल बलधामा ।
लीन्हा शंकर से संग्राम ॥

जब निज सैन्य सहित शिव हारे ।
मरही न तब हर हरिही पुकारे ॥

पतिव्रता वृन्दा थी नारी ।
कोऊ न सके पतिहि संहारी ॥

तब जलन्धर ही भेष बनाई ।
वृन्दा ढिग हरि पहुच्यो जाई ॥ २० ॥

शिव हित लही करि कपट प्रसंगा ।
कियो सतीत्व धर्म तोही भंगा ॥

भयो जलन्धर कर संहारा ।
सुनी उर शोक उपारा ॥

तिही क्षण दियो कपट हरि टारी ।
लखी वृन्दा दुःख गिरा उचारी ॥

जलन्धर जस हत्यो अभीता ।
सोई रावन तस हरिही सीता ॥ २४ ॥

अस प्रस्तर सम हृदय तुम्हारा ।
धर्म खण्डी मम पतिहि संहारा ॥

यही कारण लही श्राप हमारा ।

होवे तनु पाषाण तुम्हारा ॥

सुनी हरि तुरतहि वचन उचारे ।
दियो श्राप बिना विचारे ॥

लख्यो न निज करतूती पति को ।
छलन चह्यो जब पारवती को ॥ २८ ॥

जड़मति तुहु अस हो जड़रूपा ।
जग मह तुलसी विटप अनूपा ॥

धग्व रूप हम शालिग्रामा ।
नदी गण्डकी बीच ललामा ॥

जो तुलसी दल हमही चढ़ इहैं ।
सब सुख भोगी परम पद पईहैं ॥

बिनु तुलसी हरि जलत शरीरा ।
अतिशय उठत शीश उर पीरा ॥ ३२ ॥

जो तुलसी दल हरि शिर धारत ।
सो सहस्त्र घट अमृत डारत ॥

तुलसी हरि मन रञ्जनी हारी ।
रोग दोष दुःख भंजनी हारी ॥

प्रेम सहित हरि भजन निरन्तर ।
तुलसी राधा में नाही अन्तर ॥

व्यञ्जन हो छप्पनहु प्रकारा ।
बिनु तुलसी दल न हरीहि प्यारा ॥ ३६ ॥

सकल तीर्थ तुलसी तरु छाही ।
लहत मुक्ति जन संशय नाही ॥

कवि सुन्दर इक हरि गुण गावत ।
तुलसिहि निकट सहसगुण पावत ॥

बसत निकट दुर्बासा धामा ।
जो प्रयास ते पूर्व ललामा ॥

पाठ करहि जो नित नर नारी ।
होही सुख भाषहि त्रिपुरारी ॥ ४० ॥

॥ दोहा ॥

तुलसी चालीसा पढ़ही तुलसी तरु ग्रह धारी ।
दीपदान करि पुत्र फल पावही बन्ध्यहु नारी ॥

सकल दुःख दरिद्र हरि हार है परम प्रसन्न ।
आशिय धन जन लड़हि ग्रह बसही पूर्णा अत्र ॥

लाही अभिमत फल जगत मह लाही पूर्ण सब काम ।
जेई दल अर्पही तुलसी तंह सहस बसही हरीराम ॥

तुलसी महिमा नाम लख तुलसी सूत सुखराम ।
मानस चालीस रच्यो जग महं तुलसीदास ॥

Tulasi Chalisa (in English)

॥ doha ॥

jay jay tulasee bhagavatee satyavatee sukhadaanee ॥
namo namo hari priyasee shree vrnda gun khaani ॥

shree hari aasheesh birajini, dehu amar var amb ॥
barbaadee he vrndaavanees ab na karahu vilaam ॥

॥ chaupae ॥

dhany dhany shree talasee maata ॥
mahima agam sada shruti gata ॥

hari ke pranahu se tum priy ॥
harihin keenho tap bhaaree ॥

jab aakarshak hai darshan dinahyo ॥
tab kar joree vin us kinhyo ॥

he bhagavant kant mam hohoo ॥
deen jaani jaani chhadaahoo chhohu ॥ 4 ॥

aneeti lakshmee tulasee kee vaanee ॥
deenho shraap kadh par aani ॥

vah antim var maangan haaree ॥
hohoo vitap tum jadataanu dhaaree ॥

seeta tulasee heen sarpyo tehin thama ॥

karahu vaas tuhoo nindaan dhaama ॥

diyo vachan hari taba ॥

sunahu sumukhee jani hohoo bihaala ॥ **8** ॥

samay pae vchau raun rizort tora ॥

poojihau aas vachan sat mora ॥

tab gokul mah gop sudaama ॥

taasu bhee tulasee too baama ॥

krshn raas leela ke maahee ॥

raadhe shakyo prem lakhee nahin ॥

diyo shraap tulaseesah aatuta ॥

nar lokahee tum janmahu baala ॥ **12** ॥

yo gop he daanav raaja ॥

shankh chud naamak sheer taaza ॥

tulasee bhee taasu kee naaree ॥

param sati gun roop agaaree ॥

as davai kalp beet jab gayau ॥

kalp trteey janm tab bhayau ॥

vrnda naam bhayo tulasee ko ॥

asur jalandhar naam pati ko ॥ **16** ॥

kari ati dvand atul baladhaama ॥

leena shankar sembaat ॥

jab nij sainy sahit shiv haare ॥
marahi na tab har harihi bulaay ॥

pativrata vrnda thee naaree ॥
kou na sake patihi sanhaari ॥

tab jaalandhar hee bhash banaaya ॥
vrnda dhig hari pyaachyo jay ॥ **20** ॥

shiv hit lahi kari kapaat prasanga ॥
kiyo sativ dharm tohi bhanga ॥

bhayo jalandhar kar sanhaara ॥
ekata ur shok upaara ॥

tihi kshan diyo kapaat hari taari ॥
lakhee vrnda dukh gir uchaaree ॥

jalandhar jas hatyo abheeta ॥
soi raavan tas harihi seeta ॥ **24** ॥

ees prastar samadharmee haridvaar ॥
dharm khandee mam patihi sanhaara ॥

yahee kaaran hai ki lahee shraap hamaara ॥
hove tanu paashaan gareeb ॥

ekaant hari turathi vachan uchaare ॥

diyo shraap bina vichaare ॥

lakshyo na nij karatooti pati ko ॥
chhalan chahyo jab paarvatee ko ॥ **28** ॥

jadamati tuhu as ho jadavataroopa ॥
jag mah tulasee vitap soopa ॥

bhagavaan roop ham shaaligraam ॥
nadee gandakee beech laama ॥

jo tulasee dal hamahee chadhe ihain ॥
sab sukh bhogee param pad paihai ॥

binu tulasee hari jalat shareera ॥
atishay uthat sheesh ur peera ॥ **32** ॥

jo tulasee dal hari shree dhaarat ॥
so sahastr ghat amrt daarat ॥

tulasee hari man rajanee haaree ॥
rog dosh dukkh bhanjaneer haaree ॥

prem hari sahit bhajan mool ॥
tulasee mein raadha nahin antara ॥

vyanjan ho chhappanahu prakaara ॥
binu tulasee dal na harihi pyaaree ॥ **36** ॥

sakal teerth tulasee taru chaahee ॥

lahat mukti janasanshay nahin ॥

kavi sundar ik hari gun gaavat ॥
tulaseehi nikat sahasagun paavat ॥

basat nikat durbaasa dhaama ॥
jo prayaas te poorv lalaama ॥

paath karahi jo nit nar naaree ॥
hohi sukh bhaashahi tripuraari ॥ **40** ॥

॥ doha ॥

tulasee tulasee padhahee tulasee taru grah dhaaree ॥
deepadaan kari putr phal paavahee bandhyaahu naaree ॥

sakal dukkh daridr hari har hvai param prasann ॥
aashiy dhan jan lahi grah basahi poorna atr ॥

laahi abhimat phal jagat mah laahi poorn sab kaam ॥
tulasee dal arpahi tulasee tanh sahas basahi hariraam ॥

tulasee mahima naam laakh tulasee sut sukharaam ॥
maanas chaaleesa rachyo jag mahan tulaseedaas ॥
